

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину помісну Українську
православну церкву!

Часопис Волинської єпархії
Православної церкви України

№ 11 (192), листопад 2020 р.

У Луцьку освячено храм Святої Софії – Премудрості Божої при Волинському національному університеті ім. Лесі Українки
Докладніше про подію читайте на с. 8

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

12 листопада – священномученика Зиновія та мучениці Зиновії

У Килікії (тепер це південь Туреччини) в III ст. жили рідні брат і сестра Зиновій і Зиновія. Виховали їх по християнському. Коли вони були ще зовсім юні, батьки відійшли до Всевишнього, залишивши їм численні статки.

Зиновій і Зиновія, хоч і в молодих літах, пізнавши марноту світу цього, порадилися і вирішили все покинути, наслідуючи шляхи Христові. Зиновія свою частку маєтку вручила братові, щоб потратив на бідних, і жила у вільнім убожестві, у безмов'ї і зберігаючи своє дівство Жениху небесному. Зиновій узяв обидві частини спадщини, роздав і сам став, як один із жебраків.

Бог же, Який турбується про сиріт і не полишає тих, що на Нього уповають, за витрачене на злидарів багатство збагатив їх небесними дарами. Зиновія все життя відчувала велику Божу поміч, що покривала її від усіх нападів плоті та світу і захищала від земних спокус. Зиновій дівав дар зцілювати страшні недуги доторком рук.

Коли ж за імператора Діоклетіана було гоніння на

християн, найбільше й найкровопролитніше, у Килікії його проводив вельможа Лісій. Почувши про Зиновія, єпископа християнського, послав своїх воїнів схопити його, і коли привели, запропонував вибір: життя або смерть. Життя – за поклоніння язичницьким богам, смерть – коли відмовишся, в лютих муках. Зиновій відповів: «Ліпше хочу заради Христа мого тимчасовою померти смертю і вічно з Ним жити, аніж, Його відкинувшись заради тимчасового життя, навіки вмирати в пеклі». Лісій повелів оголити святого і, підвісивши на дереві, бити без милосердя.

Про це довідалася Зиновія і скоро прийшла на те місце. Вона побачила страждання брата і безстрашно сповідувала перед гонителями свою віру в Христа, за що її також віддали на муки.

Святі залишилися в живих після тортур на розпеченому листі металу і в киплячому котлі, а потім були обезголовлені. Священник на ім'я Гермоген таємно поховав їхні тіла.

Віталій КЛИМЧУК

Наша газета – у Вашу скриньку чи на монітор

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – корисний засіб у духовному житті православного християнина. Щоб ця релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її в будь-якому поштово-відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **6 грн 80 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштово-каталозі обласної періодики – **91241**. Ця ж газета в електронному вигляді, архів її основних публікацій, радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslaviavolyni.org.ua

ХРОНІКА

Священник привітав авіаторів-сєвастопольців

Капелан протоієрей Олександр Вронський 26 вересня поздоровив підрозділ 204-ї Севастопольської бригади тактичної авіації з другою річницею передислокації.

На початку заходу разом з отцем молилися: учасники АТО–ООС, командири, представники влади й особовий склад. Духівник передав військовикам благословення від митрополита Михаїла, подяку за вірне служіння. На завершення молитви присутніх окроплено свяченою водою.

204-та Севастопольська бригада тактичної авіації ім. Олександра Покришкіна (204 БрТА, в/ч А0959) – авіаз'єднання винищувальної авіації Повітряних сил ЗСУ. У зв'язку з окупацією Криму військами РФ у 2014 році бригаду спочатку було передислоковано в Миколаїв, а з 31 липня 2018-го розташовано на Луцькій авіабазі.

Парафія в Ощеві святкувала своє 30-ліття

Ювілей православної громади цього села Горохівського деканату відзначили 27 вересня, у день престольного свята – Воздвиження хреста Господнього.

Богослужіння в храмі очолив протоієрей Василь Сидорук із Рівненської єпархії. З ним правили настоятель священник Тарас Сидорук та інші душпастирі благочиння. Під час літургії панотці возносили посилену молитву за мир в Україні та єдність українського православ'я.

З благословення митрополита Луцького і Волинського Михаїла настоятель вручив жертводавцеві Василю Шкамарді єпархіальну відзнаку. А Василь Лаврінович із нагоди свята подарував парафії ікону «Таємна вечеря», о. Тарасові – образ його небесного покровителя святителя Тарасія, архієпископа Константинопольського.

Урочистості завершилися щирими вітаннями, мудрими настановами і святковим многоліттям.

Капелани вшанували народних героїв

Духовенство взяло участь у церемонії нагородження громадською відзнакою «Народний герой України», що пройшла в Луцькому замку.

Захід 3 жовтня розпочали з молитви, яку очолив намісник братського монастиря Воздвиження хреста Господнього ігумен Никодим (Смілій). Із ним служили капелани. Після молитви відбулися урочистості, під час яких відзначено десятьох військовиків (трьох – посмертно).

Відкрито меморіальну дошку героєві в Мизові

Душпастирі Старовижівського деканату взяли участь у відкритті пам'ятної дошки загиблomu на Донбасі воїнові Юрію Тишкові.

Заукопійну літню очолив настоятель храму Покрови Пресвятої Богородиці с. Журавлине протоієрей Богдан Войцович 3 жовтня. Разом із ним молилися настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці с. Мизово священник Богдан Маримон, селищний голова Володимир Семенюк, учасники АТО–ООС.

У слові о. Богдан подякував родині загиблого за справжнього українця, який не побоявся виконати свій громадянський обов'язок.

Присутні вшанували пам'ять Юрія Тишика та всіх загиблих у боротьбі за свободу і цілісність нашої держави хвилиною мовчання.

На Поліссі допомагали луганським погорільцям

У Свято-Димитрійському окрузі Ковельського деканату збирали речі та їжу постраждалим унаслідок великих пожеж на Луганщині.

Військові капелани 14-ї ОМБр, які перебувають на Сході, просили небайдужих допомогти тим, хто втратив майно й опинився в біді. Як зазначено на сторінці благочиння в фейсбуці: «Збираємо дитячий

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

13 листопада – преподобних Спиридона і Никодима, просфорників киево-печерських

Угодник Божий Спиридон жив у XII ст. на селі, тож прийшов до Печерського монастиря, не знаючи грамоти, і приступив до суворого чернечого подвигу. Хоча був немолодий, навчився читати і вивчив напам'ять увесь Псалтир, безперестанку співав його. Ігумен Пимен, посник, бачив, що це чоловік смиренний і працелюбний, стараний у молитві й пості, в усьому непорочний, доручив йому пекти хліби для Божественної літургії, тобто проскури. Та коли той рубав дрова чи місив тісто, усе мав на вустах псалми Давидові.

Одного разу під час цієї роботи загорілася келія. Тоді він, узявши мантию, закрив нею отвір печі, побіг до колодязя і кликав братію, щоб допомогли гасити. Прибігши, монахи побачила дивну річ: мантия не згоріла, проте пожежа припинилася.

Був у блаженного Спиридона помічник – брат Никодим, одностудийний спільник у молитві й труді. Обидва вони ревно працювали – випікали проскури тридцять років. А коли упокоїлися, тіла виявились нетлінними. Тож їхні життя – приклад того, що й проста робо-

і дорослий одяг, постіль, ковдри, а також харчі! У нас є з надлишком вживаних речей, які займають місце, зробимо крок милосердя для постраждалих! Саме так роблять усі люди, які називаються християнами!»

Збір проводили до 23 жовтня при храмі Великомученика і цілителя Пантелеймона в с. Люблинець. До спільної допомоги запрошували й панотців.

А з Камінь-Каширщини допомогу потребуючим відправив декан протоієрей Володимир Мицько. «Плануємо поїздки із харчами, ковдрами і подушками на 24–27 жовтня», – йшлося в дописі у фейсбуці. Душпастир зазначив: бажано долучитись до доброї справи можна через Нову пошту: м. Северодонецьк, відділення 2, Здебський Юрій Володимирович. Рахунок для пожертв: Приватбанк 4149 4993 1006 0320 (Мицько В. Д.) з поміткою «Погорільцям».

Духовенство – на відкритті виставки про Івана-Павла II

Ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин та проректор із навчальної роботи протоієрей Ігор Скиба побували в луцькому костелі Апостолів Петра й Павла з нагоди 100-річчя від дня народження Папи Римського Івана-Павла II.

Візит до римо-католиків здійснено 6 жовтня на запрошення Генерального консульства Республіки Польща та із благословення митрополита Луцького і Волинського Михаїла. Про це повідомляє сайт vpba.edu.ua.

Після спільної молитви присутні вшанували пам'ять Івана-Павла II та оглянули експозицію світлин із різних етапів життя й служіння предстоятеля Католицької церкви. Під час огляду проголошували вітання від духовенства різних конфесій та представників влади. Зокрема, отець Володимир відзначив, що Папа Римський залишив після себе добру пам'ять і як викладач.

У заході взяли участь: духовенство Луцької дієцезії РКЦ, генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Славомір Місяк, ректор СНУ ім. Лесі Українки Анатолій Цьось, представники влади, зокрема, виконував повноважень міського голови Григорій Пустовіт, інші лучани.

Іван-Павло II очолював Католицьку церкву понад двадцять шість літ. Його візит в Україну відбувся у 2001-му. Канонізували Папу 2014 року.

Обговорювали загрози християнській етиці у школах

Священник Андрій Ротченков із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла 8 жовтня взяв участь у науково-практичній конференції «Аксіологічний аспект гуманітарної парадигми освітнього середовища НУШ» (Нової української школи).

та, тільки чесна і ретельна, є прямою дорогою до Господа.

Моцї святих покояться в Ближніх печерах.

Віталій КЛИМЧУК

На заході були присутні члени координаційної робочої групи представників Волинської ради церков та освіти, викладачі курсів духовно-морального спрямування у закладах загальної середньої освіти.

Робота розпочалася з доповіді професора Національного університету «Острозька академія» Василя Жуковського (священника ПЦУ), який розповів про загрозу для викладання основ християнської етики в школах.

Учасники заходу зауважили: цей предмет у поточному навчальному році вивчають на 7 тисяч учнів менше, ніж у попередньому, не мають змоги вивчати діти молодших класів.

Присутні обговорили подальші дії для вирішення проблеми. Зокрема, запропоновано скликати на круглий стіл журналістів Волині для її висвітлення, посилити співпрацю церкви з органами влади та навчальними закладами. Важлива співпраця духовенства з освітянами, зокрема, директорами шкіл, із батьками: їм необхідно доносити важливість цієї дисципліни, адже прищеплення духовності не повинно бути справою тільки сім'ї й церкви.

Проповідь архієрея: про вибори і коронавірус

Митрополит Михаїл нагадав, що людині не варто боятися змін і не варто нехтувати правилами безпеки. Про це високопреосвященний говорив 11 жовтня під час недільного казання в кафедральному соборі Святої Трійці.

Згадуючи зміни, які чекають країну наприкінці жовтня, архієрей закликав добре подумати. Адже наш вибір повинен бути аргументованим і стійким, аби через тиждень не нарікати, що помилився. Звичайно, усі ми можемо помилятися, але належить робити аналіз своїх дій і не повторювати помилку. Тому не слід боятися змін, а потрібно тверезо оцінювати, хто що робить для вас уже сьогодні. «Залишається незмінною лише віра», – пояснює архієпископ.

Також керуючий єпархією повідомив, що недавно перехворів на ковід-19. Наголосив, що треба носити маски, частіше мити руки, дотримуватися дистанції тощо. Ми вже звикли до життя в умовах пандемії і тому часто забуваємо про заходи безпеки. Але ж вірус нікуди не зник і він «не лікується чаєм з малиною». Тому слід берегтися.

Керманіч єпархії відзначив свій день ангела

13 жовтня, в день пам'яті святителя Михаїла, першого Митрополита Київського і всієї Русі, у жіночому монастирі Василя Великого обласного центру відправили Божественну літургію з нагоди дня ангела митрополита Луцького і Волинського Михаїла.

Із високопреосвященним молилися: декан монастирів єпархії архимандрит

Константин (Марченко), намісники й намісники чернечих обителей, студенти ВПБА, миряни.

На завершення відправи отець Константин від імені духовенства й вірних виголосив вітальний адрес, відзначивши: тезоіменник є справжнім духовним керманічем та наставником. Від усієї братії він подарував йому 120-річну ікону Преображення Господнього.

Владика подякував за теплі слова та можливість разом помолитися в цей непростий для суспільства час.

Святитель Михаїл, який є небесним покровителем керуючого нашої єпархії, був першим Предстоятелем Православної церкви від Володимирового хрещення Київської Русі. Існує переказ, що в 988 році з Царгорода князь Володимир повернувся із цим Божим угодником.

Молитва в день українських воїнів

На Покрову Пресвятої Богородиці, у День захисника України в деканатах єпархії священнослужителі відправили богослужіння, щоб молитовно вшанувати вояків.

Зокрема, 14 жовтня в Луцьку духовенство відслужило заукопійну літню по загиблих героях перед фотостендом на Театральному майдані. Очолити її митрополит Михаїл.

У слові високопреосвященний наголосив: у всі часи для українського захисника було головним гаслом – «За віру православну! За нашу Україну!». Саме за такі цінності наші воїни віддавали своє життя. Тому ми не лише сьогодні згадуємо, а постійно маємо пам'ятати усіх тих, у чиїх серцях лунає: «Хто, як не я, захищатиме Україну», сказав архієрей.

Разом із керуючим єпархією за спокій душ молилися декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар, староста храму протоієрей Володимир Подолець, інші душпастирі, представники влади, учасники АТО–ООС, сім'ї та близькі загиблих, інші небайдужі лучани.

Після богослужіння присутні вшанували полеглих покладанням квітів до фотостенда.

Молилися за оборонців Батьківщини й на інших парафіях. Зокрема, ковельське духовенство на чолі з деканом Свято-Димитрійського округу протоієреєм Анатолієм Александром ушанували пам'ять воїнів УПА та всіх, хто боровся за незалежність України, в урочищі Вовчак. У цій місцевості була одна з перших повстанських баз. У 2016 році митрополит Луцький і Волинський Михаїл освятив тут храм Всіх українських святих як частину історичного комплексу «Вовчак. Волинська Січ».

У Княгининку зведуть духовно-національний центр

Біля храму Покрови Пресвятої Богородиці в цьому селі Луцького районного деканату на престольне свято парафії 14 жовтня відслужили молебень на початок будівництва.

Його очолив митрополит Михаїл. Разом з архієреєм правили настоятель громади протоієрей Михайло Бучак, інше місцеве духовенство. Відбулося й закладання капсули в підмурівок.

Як розповів о. Михайло, у духовно-національному центрі діятиме недільна школа, спортзал, молодіжне кафе. Цей осередок займатиметься морально-патріотичним вихованням, про яке часто забувають у школі.

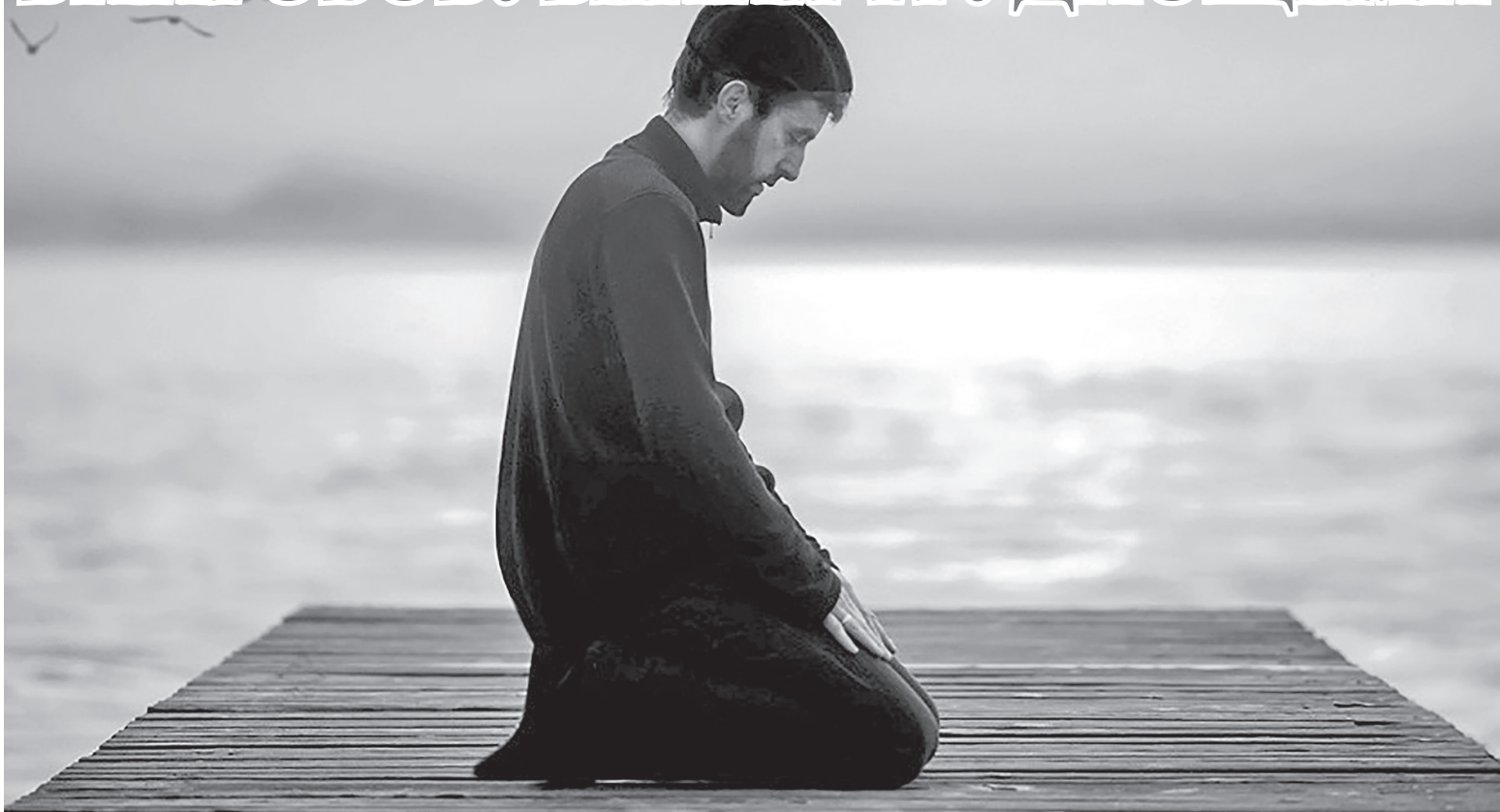
Після молитви на території храму священники відправили молебень за захисників України біля пам'ятного знака, що в центрі села.

Разом з усіма молилися, зокрема, голова обласної ради Ірина Вахович, перший заступник луцького міського голови Григорій Недопад, інші представники влади та громадськості.

Ювілей університету розпочали з молитви

У день 80-ліття Волинського національного університету ім. Лесі Українки студенти і викладачі подякували Богові за роки його історії.

ВИПРОБОВУВАННЯ ТРУДНОЩАМИ

Є така грузинська народна казка про батька та сина-ледаря. Аби передати своєму потомкові сімейне діло, батько поставив йому завдання: самостійно заробити карбованця. Мама пошкодувала сина-одичка і дала йому гроші. В кінці дня син вручив батькові нібито зароблене, а той викинув гроші у вогонь. Син навіть оком не повів. Другого дня історія повторилася. Тоді мама зрозуміла:

– Бачиш, сину, не обдуримо ми твого тата. Іди куди-небудь та попрацюй тиждень. Як уже там буде, а все-таки наскладаєш карбованця.

Послухався син матері, пішов. Цілий тиждень не розгинався, наледве наскладав карбованця. Приніс батькові, а той понюхав гроші, глипнув на них і з цього боку, і з того та й знову кинув у піч:

– Ні, сину, це не ти заробив!

Скочив парубок до печі й почав вигрібати того карбованця із жару й кричить:

– Що ти наробив, тату? Я просвітлої години не мав, поки цього карбованця заробив, а ти взяв та й у піч укинув!

– Оце ж тепер, – каже батько, – я повірю, що ти сам заробив. Отож бачиш, як його заробляти. Працюватимеш – то й матимеш, а ні – з голоду помреш.

Українські прислів'я гласять: «Як гроші прийшли – так і пішли», «Прийшло махом – піде прахом». Адже легкі гроші душе швидко витрачаються, а щоб відчути їх цінність, потрібно добре працювати. «Хто сидить на печі, не буде їсти калачі». Здобуток як результат справжнього труда тримає людину не тільки у фізичній формі, а й дає певність у власних діях. «Хліб наш насущний дай нам сьогодні» – у словах відомої молитви закладено велику мудрість, адже щоденна праця, терпеливість у досягненні мети дає нам відчуття Божої підтримки.

Життя без труднощів означає слабкий зв'язок із Богом. Лише випробування труднощами дають розуміння цінності здобутого. «Погляньте на птахів небесних, що не сіють, не жнуть, не збирають у клуні, та проте ваш Небесний Отець їх годує. Чи ж ви не багато вартніші за них?» (Мф. 6:26). Авжеж, Господь повсякденно підтримує нас власною опікою, даючи можливість здобути шматок хліба для родини.

Спостерігаючи за ближніми, інколи можна прийти до хибного висновку про безтурботність їхнього життя і неправомірний статок. «А ті, хто хоче багатіти, упадають у спокуси та в сітку, та в численні нерозумні й шкідливі пожадливі, що втручають людей на загладу й загибель. Бо корінь усього лихого – то грошлюбство, якому віддавшись, дехто відбилась від віри й покляли на себе великі страждання» (1 Тим. 6:9–10).

У Біблії написано: «Випробуваний, хай не каже ніхто: "Я від Бога спокушуваний". Бо Бог злом не спокушається, і нікого Він сам не спокушає» (Як. 1:13). Страждання зазнають усі, й ті, кого схвалює Бог. Чому ж Він допускає, щоб ми переживали випробування та нещастя? Тому, що ві-

ряни не отримують «імунітету» від випробувань і нещастя. Чому добрий і люблячий Господь допускає, щоб ми переживали такі випробування, як смерть дитини, хвороби або травми нас самих чи наших близьких, фінансові труднощі, тривоги і страх? Адже якщо Він любить нас, то має оберігати від усього цього. Зрештою, хіба любити – для Нього не означає робити наше життя якомога легшим і зручнішим?

Насправді ж ні. Біблія чітко навчає, що Бог любить тих, хто є Його дітьми, і робить так, що їм «усе допомагає на добре» (Рим. 8:28). Тому випробування й нещастя, які Він допускає в нашому житті, є частиною цієї обітничі. Отже, віруючий має вбачати Божественну мету навіть у труднощах.

Батьківська наука теж основана на цьому принципі. Чим раніше ми дамо самостійність нашим дітям, тим раніше вони розберуться у життєвих цінностях і зможуть дати собі раду. Як пташина виштовхує із гнізда своїх дитинчат для першого польоту, так і Божі діти під покровом Усевишнього мають відчути певні труднощі у житті для свого ж блага.

Як і в усьому іншому, Божий план щодо нас полягає в тому, щоб ми уподібнювалися до Його Сина (Рим. 8:29). Це – мета кожного християнина, і все в житті, включаючи випробування і нещастя, призначено, щоб допомогти нам у її досягненні. Це частина процесу освячення, зосередження на Божих цілях і підготовки до життя в Його славі. Як цьому сприяють випробування, пояснюється так: «Тіштеся з того, засмучені трохи тепер, якщо треба, всілякими випробуваннями, щоб досвідчення вашої віри було дорожчим за золото, яке гине, хоч і огнем випробовується, на похвалу, і честь, і славу при з'явленні Ісуса Христа» (1 Пет. 1:6–7). Тож віра істинного віруючого буде випробовуватися, аби перевірити її справжність.

Інколи люди впадають у відчай, просячи в Господа благословіння на якусь справу і не отримуючи його. Але ж прохання до Всевишнього основано не за принципом прийому заявки до столу замовлень. Того ж таки карбованця треба заробити важкою працею й потом. Народна творчість багата на казки з дивовижними сюжетами, як-от килим-самобранка, чарівна паличка, жива вода, що повертає вмиль молодість і силу. Але це аж надто легкий засіб здобути бажане. «Скільки не думай, а робити треба, бо думка ледача, а робота швидка», «Тільки дурень думкою багатіє».

Випробування й труднощі мають і мету, і винагороду. «Майте, брати мої, повну радість, коли впадаєте в усілякі випробування, знаючи, що досвідчення вашої віри дає терпеливість. А терпеливість нехай має чин досконалий, щоб ви досконали та бездоганні були, і недостачі ні в чому не мали. [...] Блаженна людина, що витерпить пробу, бо, будиши випробувана, дістане вінця життя, якого Господь обіцяв тим, хто любить Його» (Як. 1:2–4, 12).

Господь завжди благословляє нас і наших

близьких. Ми повинні бути вдячними Йому за це. Коли нас спостигає випробування, Він завжди зіставляє його силу з нашим духовним запасом стійкості. Поміркуймо над Його обітничцю: «І знаємо, що тим, хто любить Бога, хто покликаний Його постановою, усе допомагає на добре» (Рим. 8:28).

Отець Небесний допускає випробування на нашому життєвому шляху. Це зовсім не суперечить Його любові до нас. Гостра потреба в Божій допомозі змушує нас звернутися з проханням до Всевишнього. Для виконання ж нашого прохання Отець чекає і від нас зміни внутрішнього світу, переорієнтування цінностей, зміцнення віри. Тільки за таких умов можливий результат. Наш Батько небесний любить своїх дітей, але не терпить поверхового ставлення до Себе й отримання плоду, якого ми не заробили.

Серед творчих людей побуває негласна формула успіху: аби створити щось суттєве і варте уваги, митець має відчути справжній голод. Ідеться не тільки про потребу в їжі, а нестачу елементарних сприятливих умов для досягнення мети. Тільки через справжнє випробування, через терни людина досягне зірок. Так само й кожен, не пройшовши через страждання і випробування, не зможе зазнати досвідів та переживань, без яких неможливе справжнє християнське життя. Очистивши своє серце стражданнями, з радістю відкриємо його для ближніх!

Випробування сприяють формуванню нашого характеру. Під ударами долі людина або згинається, або міцніє. Господь передбачив, що муки сприятимуть нашому духовному зростанню. Кращі представники людського роду пройшли через багато поневірянь, укріпивши таким чином свою віру.

Якщо в дні лиха ми всім серцем будемо покладати надію на Бога, то найбільш скорботні для нас моменти можуть виявитися моментами найвищого духовного злету. Творець посилає Свою благодать, якщо ми у своїй слабкості благаємо Його про допомогу. Ісус обіцяв бути з нами в будь-якому випробуванні.

Коли зустрінемося з Господом під час Його Приходу і залишимо в минулому житті всі свої страждання, тоді відчуємо, що ціна за вічне життя, яку ми заплатили, не така вже й велика. «Бо я думаю, що страждання теперішнього часу нічого не варті супроти тієї слави, що має з'явитися в нас» (Рим. 8:18).

Усі чомусь сподіваються на Царство Боже, незалежно від свого вкладу земними діяннями. Аби збудувати затишний дім, господар має вкласти багато праці й матеріальних ресурсів. Лише після тривалого процесу зможе насолоджуватися комфортабельними умовами. Чим більше ми відчуватимемо труднощів у житті, посланих нам випробувань, тим більше розумітимемо важливість земної місії на шляху здобуття права перебувати у Царстві Небесному.

Віталій КЛИМЧУК

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2

15 жовтня разом із митрополитом Михаїлом у кафедральному соборі Святої Трійці молилися: ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин, настоятель щойно зведеного університетського храму протоієрей Віктор Пушко, духовенство Троїцького собору, ректор ВНУ Анатолій Цьось, представники викладачів і студентів вишу-ювіляра.

У душпастирському слові владика, наводячи приклади зі Священного Писання, наголосив, що навчання повинно бути «лицем до лиця», та привітав із визначною датою діяльності вузу. На завершення молебню всіх присутніх окропили свяченою водою.

Того ж дня високопреосвященний та згадані отці були учасниками урочистої академії, проведеної ВНУ з нагоди цієї події. Архієрей закликав до вдячності Господу за можливість здобувати знання в Україні та використовувати їх на благо України.

1940 року в обласному центрі у колишньому сиротинці на околиці міста почав діяти перший у нашому краї вищий навчальний заклад – Луцький державний учительський інститут, попередник Волинського національного університету.

У Люблинці відзначено ювілей громади

3 нагоди п'ятиріччя освячення храму Пантелеймона Цілителя в цьому селі Ковельського деканату 18 жовтня відправлено Божественну літургію.

Службу очолив благочинний Свято-Димитріївського округу протоієрей Анатолій Александрук. Про це повідомляється на сторінці благочиння у фейсбуці.

Разом молилися: настоятель протоієрей Матвій Олійник, інше духовенство Ковельщини, віряни. У душпастирському слові о. Анатолій розповів про плідну працю в будівництві й загалом житті громади. Нагадав, що у 2007 році на цьому місці митрополит Луцький і Волинський Михаїл заклад перший камінь Божого дому і невдовзі його спорудили.

Увечері собором священників відслужено акафіст Пресвятій Богородиці. Вихованці парафіяльної недільної школи привітали присутніх концертом.

Крупа: освятили дитячий садок

У цьому селі Луцького районного деканату 18 жовтня душпастирі здійснили чин освячення новозбудованого дошкільного закладу «Крупинка».

Очолити молитву віцедекан Східного округу протоієрей Андрій Мовчанюк. Із ним служили настоятель місцевої парафії Покрови Пресвятої Богородиці священник Володимир Господин, інше місцеве духовенство.

У слові о. Андрій наголосив, що збудувавши дитячий садок, ми не повинні забувати вкладати в дітей християнські цінності, яких навчив нас Господь.

Святкове дійство з нагоди відкриття дошкільного закладу також відвідали представники влади, громадськість, меценати, місцеві жителі.

Волинський архієрей привітав тернопільського

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл 19 жовтня відвідав Тернопільсько-Бучацьку єпархію з нагоди дня народження її очільника архієпископа Тихона.

Святкове богослужіння, яке очолив волинський архієпископ, відбулося в кафедральному храмі Різдва Христового Тернополя.

На завершення молитви архієреї, священники та миряни привітали іменинника. Зокрема, владика Михаїл подарував архієпископові Волинську ікону Божої Матері.

Інформаційна служба єпархії

20 ЛІТ – У МУЗЕЇ

У вересні ц. р. минуло два десятиліття, відколи в Музеї волинської ікони перебуває Холмський чудотворний образ Богородиці, пам'ятка візантійського іконопису XII ст., одна з найбільших реліквій Русі-України.

Луцьк і Волинь можуть пишатися тим, що маємо тисячолітню святиню, якій вклонялися королі й імператори, ієрархи церков і наші далекі предки. Вона потрапила із прадавніх українських земель Холмщини до Луцька і тут знайшла надійний прихисток, об'єднавши у вірі й любові віруючих різних конфесій. Кожен день цього двадцятиліття утверджував думку, наскільки важливо мати такий духовний скарб, на значимість якого не впливають ані політичні, ані соціальні чи громадянські коливання.

Його передача до закладу культури у 2000 р. стала яскравим свідченням авторитету музею, довіри до його працівників як надійних охоронців і фахових дослідників. Це єдиний приклад у новітній історії України, коли така знакова сакральна пам'ятка, прославлена протягом століть як чудотворна, постійно зберігається і шановується в музеї.

Головне завдання закладу, який став місцем перебування рідкісної пам'ятки, полягає у найширшому висвітленні її давньої історії та пошануванні в сучасному світі. Всі культурно-мистецькі заходи, які відбуваються тут, – наукові конференції, екскурсії, тематичні виставки, презентації книг, зустрічі з дослідниками, а також продаж книжок і сувенірної продукції, – покликані пробудити інтерес, поглибити знання й укріпити у вірі. Діяльність музею як закладу культури створює й особливу інформаційну «ауру» національній святині, дозволяє ознайомлювати все більше українців і неукраїнців з історією знакових українських символів.

Чудотворна ікона – особливо шанована у християн, за посередництвом якої сталися особливі дії, чуда: порятунок людей, майна, населеного пункту від нападу загарбни-

ків, раптове припинення пожежі чи іншого стихійного лиха, зцілення хворих тощо. Історія церкви нараховує тисячі образів, які прославилися чудотвореннями. На Волині впродовж віків особливо шанувалися Богородичні Почаївська, Бучинська, Зимненська, Загорівська, Загаєцька, Тростянецька. Давній образ із Холма теж був відомий і часто поширювався у списках, гравюрах, пізніше в літографіях.

Ще у XVII ст. уніатський єпископ Яків (Суша) книгу, присвячену цьому образу, назвав «Фенікс, тричі відроджений...», і це стало пророчим визначенням на всю його подальшу історію. Адже період прославлення змінювали часи поневірянь, але образ

жив і чудесно воскресав після, здавалося, повного забуття. Ікона знову постала, як міфічний Фенікс, через більш як п'ятдесят років невідомості, таємничості, здогадок.

Першим із музейних працівників, хто побачив її в листопаді 1996 р., став Анатолій Квасюк, завідувач реставраційної майстерні Волинського краєзнавчого музею, якому і випала почесна й нелегка місія її повернен-

ня до людей у XXI ст. Всього той час, поки велася реставрація ікони як приватної речі, в умовах секретності, Анатолій Іванович переконував Надію Гаврилівну Горлицьку, що необхідно передати реліквію до музею, де вона буде надійно збережена, реставрована і всенародно пошанована.

У пресі з'явилися статті про повернення святині. Склалися умови для відкриття великої таємниці родини священника Гавриїла Коробчука. Адже ікону оберігали десятиліттями, чекаючи сприятливого історичного моменту, щоб явити її світу. Рішення родини передати образ до музею було глибоко зваженим і відповідальним, час наочно показав правильність такого кроку. Музей став не тільки місцем її надійного зберігання, а й доступним центром наукового вивчення та загального пошанування.

15 вересня 2000 р. підписано договір, за яким Надія Горлицька «передає безкоштовно і довічну власність Волинському краєзнавчому музею – ікону Холмської Богородиці», а музей в особі його директора Анатолія Силюка – «зберігає, експонує в своєму приміщенні та забезпечує її охорону, а також наукове дослідження і реставрацію»; «ікона зберігається лише у м. Луцьку»; «музей здійснює тимчасову видачу ікони для використання та задоволення релігійних потреб»; «музей не має права вивозити ікону за кордон та експонувати її за межами України». Договір підписано у Волинській облдержадміністрації в присутності представників влади, юристів, науковців, реставраторів, журналістів, представників товариства «Холмщина».

19 вересня 2000 р. реліквію виставили в залі Музею волинської ікони, і сотні людей – учасники Четвертого Всесвітнього конгресу холмщаків мали можливість прикластися до святині. Багато хто з них знав ікону ще із Холма, пам'ятав її історію і розумів значення для українських родин, коріння яких – на Забужжі.

Ікону тоді помістили у спеціальний кивот, спроектований і виготовлений стараннями членів товариства «Холмщина». І сьогодні його використовують для образу під

Холмська Богородиця

час хресних ходів. Із 2003 р. – зберігається у вітрині фірми «Ротштайн» (Німеччина), придбаній за сприяння Міністерства культури України, Волинського облдержадміністрації, Волинського краєзнавчого музею. Монтаж конструкції провели спеціалісти фірми «Ганза» (Київ). У вітрині з куленепробивного скла встановлено сучасну систему освітлення і контролю за температурно-вологісним режимом. У залі, де експонується Холмська, функціонує найновіша система відеонагляду.

За роки перебування чудотворного образу в музеї реставратор Анатолій Квасюк провів комплекс робіт, який включав: зняття пізніших різночасових нашарувань шпатлівки і забруднень, дезінфекцію та укріплення левкасу і фарбового шару, монтаж золотих пластин. Три золоті й одна срібна давньоруські пластини XII–XIII ст., які оздоблюють ікону, відреставровано Віктором Голубом, завідділом реставрації скульптури та творів декоративно-ужиткового мистецтва ННДРЦ України.

**Світлана ВАСИЛЕВСЬКА,
Ангеліна ВИГОДНИК,
старші наукові співробітники
Музею волинської ікони
Закінчення буде**

ДУХОВНА ШКОЛА

СОБОР ВОЛИНСЬКИХ СВЯТИХ ТА АКТОВИЙ ДЕНЬ ВПБА

З нагоди торжества Всіх святих землі Волинської, що відзначається 23 жовтня, в Луцьку проведено Богослужіння й урочисті заходи.

Літургію в нижньому храмі кафедрального собору Святої Трійці очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Із ним, зокрема, молились: архієпископ Тернопільський і Кременецький Нестор, архієпископ Дніпровський і Криворізький Симеон, єпископ Володимир-Волинський і Турійський Матфей, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, інше духовенство.

Тут же, у храмі, відбулася посвята першоккурсників. Студенти отримали благословення на носіння підрясника, склали присягу, одержали студентські квитки й залікові книжки.

У зв'язку з поширенням коронавірусу

та посиленням карантинних заходів урочисту частину спростили і провели у храмі. Викладачам вручили відзнаки, студентам за відмінне навчання – гранти.

У вітальному слові владика Михаїл наголосив, що сьогоднішні студенти, які вступили до духовної школи, прийшли сюди не за власним бажанням, а через Божий промисел.

Вони вибрані, щоб навчатися саме тут. Тому архієрей побажав наполегливості в роботі, виконати поклик Господа, Божого благословіння.

Також привітали студентів і професорсько-викладацький склад інші архієреї й духовенство.

Відзначення Собору, тобто дня спільного шанування, всіх святих землі Волинської 23 жовтня започатковано 1881 р. – на честь 50-ліття повернення в Православ'я Свято-Успенської Почаївської лаври, яка більше віку перебувала в підпорядкуванні уніатів.

Перелік відомих прославлених Церквою подвижників благочестя, котрі просяяли на Волині або пов'язані з нею, починають рівноапостольні першовчителі слов'ян Кирило та Мефодій. Цей сонм поповнюється й новими іменами. Зокрема, не так давно долучилися новоканонізовані: преподобний Амфілохій Почаївський, благовірний князь Володимир Василькович, мученик Данило Братковський.

Волинській православної богословської академії вже понад 220 літ. Вона є наступницею Острозької єпаршої семінарії, заснованої єпископом Варлаамом (Шишацьким) 1795 р. Протягом своєї історії навчальний заклад діяв у різних містах, кілька разів його закривали й відновлювали. У 1992 р. відбулося відродження духовної семінарії в незалежній Україні, яку 2011-го реорганізовано в богословську академію.

**Ольга ВЕРЕМЧУК
Світлина інформаційної служби єпархії**

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

АРХІЄРЕЙ ОСВЯТИВ НОВУ ЦЕРКВУ У ВІЛЬХІВЦІ

18 жовтня митрополит Луцький і Волинський Михаїл відвідав громаду Воздвиження хреста Господнього в цьому селі Горохівського деканату.

Керуючий епархією очолив літургію та освятив новозбудований храм Покрови Пресвятої Богородиці.

З високопреосвященним молилися: декан протоієрей Андрій Сидор, настоятель протоієрей Василь Лунь, інші панотці благочиння.

Під час проповіді архієпископ наголосив, що немає нездійснених бажань, є мала віра.

Тому «сьогодні ми святкуємо те, що вам – парафіянам – вистачило віри, адже ваше бажання збудувати храм було великим».

Церковними відзнаками «За жертвенність» архієрей нагородив жертводавців, деяких парафіян, інших активних членів громади – благословенними грамотами.

Під час хресного ходу молитовно вшанували волинського композитора Степана Кривенького, пам'ятник якому розташований на території церкви.

У Вільхівці храм було засновано в 1782 р. за

поміщика Вільгора. Дата освячення дерев'яної однокупольної церкви Воздвиження хреста Господнього невідома. Той храм зберігся і до сьогодні, там відбуваються Богослужіння. Проте у 2009 році громада вирішила спорудити ще один Божий дім. Тож 3 травня 2009 р. о. Василь Лунь, з благословіння тоді ще архієпископа Луцького і Волинського Михаїла, здійснив чин заснування церкви й поставлення хреста. 27 вересня 2009 р. заклали капсулу в підмурівок. Архітектор нової святині – кандидат архітектури Георгій Рогожин.

ЄДИНА ЦЕРКВА

У ВЕСЕЛОМУ ВІДЗНАЧИЛИ ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК

Із нагоди престольного свята митрополит Михаїл 14 жовтня побував у парафії Покрови Пресвятої Богородиці цього села Луцького районного благочиння.

Владика очолив Божественну літургію. З ним служили декан протоієрей Володимир Присяжнюк, настоятель громади протоієрей Мирон Цюпа, інше духовенство деканату.

На завершення Богослужіння архієрей вручив відзнаки активним парафіянам.

Свято-Покровський храм громада побудувала у 1921 р. До цього тут була церква, яку зруйнували під час Першої світової війни. У 1961-му, за «советів», храм було закрито і лише у 1990 році тут відновилися Богослужіння. У березні минулого року парафіяни висловили бажання приєднатися до ПЦУ.

Ольга ВЕРЕМЧУК

СЕРХІВ: ВЛАДИКА УПЕРШЕ ВІДВІДАВ ГРОМАДУ

15 жовтня митрополит Луцький і Волинський Михаїл у престольний празник очолив службу Божу в храмі Покрови Пресвятої Богородиці цього села на Маневиччині.

Перед початком відправи очільника епархії привітали вихованці парафіяльної недільної школи. Разом із високопреосвященним молилися: декан протоієрей Андрій Закидальський, настоятель протоієрей Михайло Мельничук, інші душпастирі цього благочиння.

Благословенними грамотами владика відзначив активних парафіян, зокрема, Віктора Цюпича, який виготовив із дуба внутрішнє облаштування храму, Віктора Снітка, лісного Галузійського лісництва, на території якого знаходиться церква, старосту громади Віктора Єфімчука та вірянина Віталія Барванова.

Як повідомив о. Михайло, цей Божий дім архієрей востаннє відвідав 26 літ тому. Храм, що донедавна був під іншою юрисдикцією, у 1994 р. освятив митрополит МП Нифонт (Солодуха). А торік громада возз'єдналася з Православною церквою України.

Із XVI ст. Серхів перебував у руках волинських землевласників Гулевичів-Воютинських. Цікаво, що 1583 року податок на землю, в тому числі «за попа», платив Семен Гулевич-Воютинський. Згадка про священика цінна тим, що свідчить про церкву в селі. Згадується дерев'яний храм також 1798 р. Відомо, що напередодні Першої світової війни діяла тут

церква Покрови Пресвятої Богородиці, при ній – школа грамоти. Сучасний Божий дім збудовано 1991 р.

Оксана КАРНКОВСЬКА

Світлина інформаційної служби епархії

ЗАСЛУГА, ДАР ЧИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?

Кожна людина, незалежно від віку, статі, національності, соціального чи майнового статусу, віруюча вона чи атеїст, раніше чи пізніше задумується про свою посмертну долю. Адже земне життя – тимчасове, швидкоплинне та коротке. Хутко пролітають роки нашої земної мандрівки, і доводиться нарешті залишити цей світ. Справедливо виникає запитання: а що тоді? Існує Бог, духовний світ, рай, пекло. Виникає проблема спасіння людської душі. Тобто постає питання: що потрібно людині зробити, щоб спастися? Існує декілька концепцій про спасіння людини. Але перш ніж розглянути їх, потрібно зрозуміти, чим є спасіння насправді.

Зрозуміло, що своїми зусиллями людина спастися не може. Бо тоді достатньо було б виконати у всій повноті закон, даний Богом Мойсееві на горі Синай, та якимось чином подолати смертоносний наслідок первородного гріха Адама. Це величне завдання зміг виконати на Голгофі тільки Господь наш Ісус Христос. Своєю жертвою як безневинного Агнца Він стер голову змія і зруйнував усі його пекельні плани сто-

совно людей. Таким чином, Єдинородний Син Божий, Боголюдина і Спаситель Ісус Христос заслужив для нас спасіння. Ми ж отримуємо його як дар Божої любові через віру, даремно, без ніяких зусиль та заслуг із нашого боку, тобто як дар Божої благодаті. Христова жертва настільки велична, що покриває собою всі гріхи людства включно із гріхом Адама. Чи можемо ми щось додати до неї чи відняти своїми справами? Звичайно, ні.

Та ця Жертва накладає на кожного її співчасника певною мірою і відповідальність. Тому кожний християнин живе вже новим, спасеним життям під проводом та покровом Духа Святого, котрий також несе відповідальність за душі довірених йому людей. Отже, наше спасіння є безкорисливим даром любові Бога Отця до Свого творіння (Ів. 3:16), заслугою і справою Бога Сина (2 Кор. 5:14) та відповідальністю – Бога Духа Святого (Рим. 8:14), так і нашою (Рим. 7:25).

Деякі конфесії та релігії стверджують, що для нашого спасіння достатньо добрих справ. Та добрі справи самі по собі можуть тільки спрямувати нас до віри, як це трапи-

лося з Корнилієм-сотником (Дії 10:4-8). Інші стверджують, що для спасіння достатньо нашої віри, а добрі справи тільки виявляють її, та більше нічого. Треті наполягають, що для спасіння обов'язково потрібні й наша віра, й наші добрі справи. Як не дивно, однозначної відповіді тут не буде.

Хоча хороші вчинки, справи виконання закону самі по собі не спасають людину, та наближають нас до Бога і зрештою можуть привести до спасенної й життєдайної віри, як це і трапилось з тим же Корнилієм. Віра в дієвість Христової жертви, звичайно, сама по собі може спасти людину, як це сталося на Голгофі з одним із розбійників (Лк. 23:43). У нього просто вже не було ні можливостей, ні часу для виконання добрих діл. Але коли людина увірувала в Христа як у Спасителя й отримала Духа Святого (Рим. 14:17) і має відповідні умови та можливості, то вже не повинна закривати своє серце для добрих діл, а бути провідником Божої любові у справах милосердя. Бо в протилежному разі є загроза, що безплідна віра таких людей приведе їх до духовної смерті та загибелі, і стануть вони, як козли, по ліву сторону від Сина Людського

та будуть прокляті за те, що не чинили Божих справ (Мф. 25:32-46).

Тут ще треба зазначити: у Бога індивідуальний підхід до кожної людини. Один монах розповів про такий випадок. Дві сестри-близнючки після смерті своїх батьків потрапили до різних людей. Одна – до побожною вдови, і виховалася також побожною. Інша – до звідниці, тож стала жінкою легкої поведінки. Далі цей монах зазначає, що, звичайно, підхід у Бога до сестер буде індивідуальний залежно від умов їхнього життя.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що потрібно дуже відповідально ставитися до нашої віри як до дару Божої благодаті: спасаємось та виправдовуємось ми нею, а не нашими добрими справами. При цьому слід пильнувати і добрих справ, які теж є виявом Божої любові та дозволяють і нам прилучитись до спасіння інших людей, до Божого Промислу про кожну людину і які не дають погаснути вогнику віри, надії та любові у серцях. Добрі справи – це тренінг нашої душі та нашої віри.

Протоієрей Леонтій ТОЦЬКИЙ

У КЛЕПАЧЕВІ ОСВЯТИЛИ НЕДІЛЬНУ ШКОЛУ

На Покрову Пресвятої Богородиці біля храму Пророка Іллі в цьому селі Ківерецького деканату освятили приміщення для недільної школи.

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла 14 жовтня Божественну літургію та чин освячення очолив канцлер єпархії протоієрей Микола Цап. Із ним слу-

жили настоятель парафії священник Андрій Шиделко, інше духовенство Ківерецького та Луцького районного благочинь.

На завершення служби Божої о. Микола вручив нагороді активним парафіянам і жертводавцям. Зокрема, єпархіальну відзнаку «За церковні заслуги» отримав добротинець

Юрій Матчук, за сприяння якого будинок недільної школи вдалося звести трохи більше ніж за рік, розповів о. Андрій.

На території церкви також відбулося духовно-патріотичне свято з нагоди Дня українського козацтва та Дня захисника України.

Ольга ВЕРЕМЧУК

Світлої пам'яті мого діда Петра

Це було в роки Другої світової війни. На Петра Угल्या, жителя одного із сіл на Львівщині, прийшла похоронка. Найбільше ця сумна звістка вразила його матір Розалію. Адже незадовго перед тим жінка вже втратила старшого сина Лукаша, який був членом ОУН і загинув у нерівному бою з працівниками НКВС. На роботи до Німеччини була вивезена й дочка Марія. І ось тепер – загинув Петро... Розалія злягла від важкої недуги в ліжку і вже не вставала. А хатні клопоти лягли на плечі її чоловіка Михайла та дочки Насті.

Ще перед тим як відправитись на війну, Петро, якому тоді не було й двадцяти років, попросив сусідських дівчат Рузю та Марію у випадку його загибелі помолитися за спокій його душі в найближчому до села монастирі. Дівчата виконали обіцянку і до Бога полинула молитва за новоспочилого Петра...

БАТЬКІВСЬКА ВІРА

Єдиний, хто відмовлявся вірити офіційному документу, був батько Петра Михайло. Він не знав, що сталося з наймолодшим улюбленцем: можливо, лежить у тяжкому стані в лазареті, можливо, його переплутали із убитим бійцем. Але твердо вірив: Петро живий! Він упевнено писав ім'я сина в записки за здоров'я, молився сам за його щасливе повернення додому та просив місцевого пароха згадувати Петра в молитвах за живих. Священник пробував переконати Михайла, що треба молитися вже за спокій душі Петра, адже якби він був живий, то неодмінно би подав звістку, але переконати чоловіка так і не зміг. Тому доводилося констатувати, що «у Бога всі живі» й підтримувати молитовно батьківську віру.

А Михайло продовжував щиро молитися і твердо вірити, що син обов'язково повернеться. Звідки

у нього взялося таке переконання, він і сам пояснити не міг. Можливо, це був міцний зв'язок із сином, можливо, щось інше...

І ось той день настав: Петро пе-

реступив поріг рідної хати! Мати, побачивши молодшенького, ніби прокинулася з тяжкого сну. Немовби якась невидима сила підвела її з постелі й вона хутко кинулася готу-

вати для змарнілого Петруся його улюблені вареники, а він почав оповідати, що з ним трапилось.

Виявляється, що під час бою хлопця контузило і прикрило землею. Оскільки побратими після бою його не побачили й не почули, то він був зарахований до загиблих і його рідним направлено похоронку. А Петра, почувши його стогін, знайшли та відкопали вже бійці іншого підрозділу, які через деякий час проходили тією місцевістю. Ось так юнак, підкріплений батьківською молитвою, повернувся додому живим. Коли йому після повернення довелося зголоситися у військкомат, то виявилось, що це був перший випадок у районі, коли той, на кого відправляли похоронку, вернувся живим.

А Михайло і далі продовжував молитися Богу і дякувати, що врятував його сина з горнила війни. Тільки тепер його молитва була ще твердішою, адже він бачив плоди своєї віри.

Олександра ТОЦЬКА

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

4 грудня

День освяти храму: 25 років тому, 1995-го, – церква Різдва Пресвятої Богородиці у Рожиці.

День висвяти: 25 років тому, 1995-го, – священник Ігор Кухта, настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Мизове Старовижівського дек.

7 грудня

День народження: 60 років тому, 1960-го, – протоієрей Василь Янчук, настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Полонка Луцького райдек.

8 грудня

День народження: 40 років тому, 1980-го, – архимандрит Константин (Марченко), декан монастирів єпархії, намісник монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек.

10 грудня

День висвяти: 20 років тому, 2000-го, – протоієрей Мирон Цюпа, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Веселе Луцького райдек.

11 грудня

День висвяти: 15 років тому, 2005-го, – священник Олег Куліш, настоятель парафії Архістратига Михаїла в с. Рудня та Велико-мученика Димитрія Солунського в с. Валер'янівка Рожицького дек.

День народження: 40 років тому, 1980-го, – протоієрей Андрій Мовчанюк, голова пенітенціарної служби Управління єпархії, настоятель парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Гараздж, Покрови Пресвятої Богородиці в с. Піддубці, Благівірних князів Бориса і Гліба в с. Романів Луцького райдек.

17 грудня

День висвяти: 20 років тому, 2000-го, – протоієрей Володимир Присяжнюк, луцький районний декан, настоятель парафії Архістратига Михаїла в с. Гірка Полонка.

19 грудня

День заснування храму: 25 років тому, 1995-го (невідомо якого дня й місяця), – церква Святителя Миколая Чудотворця в Камени-Каширському.

День заснування храму: 15 років тому,

2005-го, – церква Святителя Миколая Чудотворця в с. Ляхвичі Любешівського дек.

20 грудня

День заснування храму: 20 років тому, 2000-го, – церква Казанської ікони Божої Матері в с. Баківці Луцького райдек.

24 грудня

День народження: 50 років тому, 1970-го, – протоієрей Віталій Антонюк, настоятель парафії Собору Пресвятої Богородиці в с. Забороль, Святителя Миколая Чудотворця в с. Антонівка Луцького райдек.

Щиросердечно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, браття і сестри! Хай Господь благословляє усіх вас на многії і благії літа!

Інформаційно-видавничий центр єпархії буде вдячний за повідомлення про помилки чи недопрацювання в цій рубриці газети, а також в календарному розділі сайту pravoslavivolyuni.org.ua. Це краще звертатися за кілька місяців до ювілею і переконатися, що все гаразд.

ПАЛОМНИЦТВА

15 листопада – до Зарваниці. Виїзд о 7.30. Повернення – о 22.00. Пожертва 350 грн.

22 листопада – до святинь Києва: Михайлівський Золотоверхий, Федосіївський монастирі, Володимирський собор, Видубицький монастир, Печерська лавра, Введенський монастир, Китаєва пустинь. Виїзд 21 листопада о 23.30. Повернення 22 листопада о 23.30. Пожертва 650 грн.

28 листопада – на нічну літургію в жіночий монастир Покрови Пресвятої Богородиці в с. Тростянець Ківерецького деканату. Виїзд 27 листопада о 23.00. Повернення 28 листопада – о 04.00. Пожертва 100 грн.

29 листопада – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Пожертва 250 грн.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі. Виїзд на всі богомілля – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (050) 812-09-79.

СПІВЧУТТЯ

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ НАЙСТАРІШИЙ СВЯЩЕННИК ЕПАРХІЇ

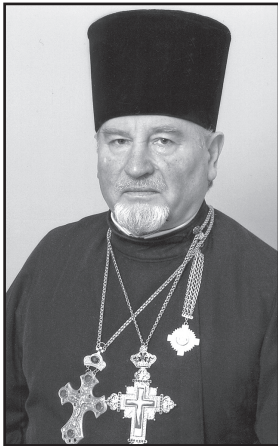
Управління єпархії з сумом повідомляє, що 24 жовтня на 88-му році життя упокоївся клірик кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Сергій Мельничук-Мартинюк.

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл, духовна консисторія, священнослужителі головного храму єпархії висловлюють щире співчуття матінці Марії й усій родині новоспочилого.

Чин похорону відбувся 25 жовтня в Садові, одному з сіл, де о. Сергій був настоятелем. Його очилив староста кафедрального Троїцького собору протоієрей Володимир Подолець. Провести в останню путь душпастиря приїхали також ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк, інше духовенство.

Отець Сергій народився 25 червня 1933 року в с. Марковичі Локачинського району. В часи хрущовських гонінь на релігію він проявив неабияку настиїнність, щоби вступити до семінарії, адеж колгоспники тоді не мали паспортів. Вступив до Волинської семінарії, та був відрахований, бо так і не привіз паспорта. Врешті-решт закінчив Одеську духовну семінарію та Ленінградську духовну академію. Кандидат богословських наук. Удостоєний низки церковних нагород.

19 серпня 1967 р. його висвячено на пресвітера. Служив душпастир у різних парафіях Волині, а щойно утворився Київський патріархат – разом із громадою влився до нього, один із нечисленних священників «старої когорти». Такі тоді, серед переважно молодих панотців УПЦ КП, були вельми потрібні, бо ж протоієрей Сергій

прийшов ученим, досвідченим і вимогливим. Його називали «строгим уставщиком», бо навчав дотримуватися приписів Церковного Уставу.

Наприкінці 90-х рр. був настоятелем луцького Свято-Троїцького кафедрального собору. Тривалий час викладав у Волинській духовній семінарії, в тому числі після її реорганізації у Волинську православну богословську академію. Був ректором цієї духовної школи в дуже економічно скрутні часи, однак семінарія зростала.

Вимогливість і совісність отця ректора засвідчує хоч би такий випадок. Один заочник на іспиті з грецької мови прочитав уривок із Євангелія не візантійською вимовою, а давньою класичною, і одержав не «відмінно», а «добре». Декілька літ після цього у Прощені неділі екзаменатор просив у колишнього студента вибачення за таку свою «надмірну строгість».

Більше 50 років панотець звершував священниче служіння. Недаремно в одній із публікацій про цю душпастирську діяльність його назвали «сумлінним виноградарем», бо чесно доглядав «виноградник Божий» – увірену йому частину Церкви Христової.

Отець Сергій видав мемуари свого батька Мусія Мельничука «Моя довга страждальна дорога» (саме побожний тато переконав сина йти духовною стежею і в усьому бути йому прикладом). Також написав автобіографічну книгу «Мої спогади без прикрас». Виховав трьох дочок, одна з яких стала черницею.

Помолімося за упокоєння раба Божого Сергія, хай Господь оселить його в Царстві Небесному.

ОФІЦІЙНО

Протоієрея Романа Нестера звільнено від обов'язків віцедекана Східного округу Луцького райдек., а протоієрея Андрія Мовчанюка призначено на цю посаду (укази № 25, 26 від 6 жовтня 2020 р.).

ЄДИНА ЦЕРКВА

ВИЗНАННЯ ПЦУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Після тривалої паузи у визнанні канонічної автокефалії Православної церкви України цей процес відновився.

20 жовтня предстоятель Церкви Кіпру, або ж ПЦК, Архієпископ Нової Юстиніани і всього Кіпру Хризостом (Енглістріотіс) надіслав листа Вселенському патріархові Варфоломію про те, що «після довгих молитов і роздумів» прийняв рішення поминати Митрополита Київського і всієї України Епіфанія за Божественною літургією, тобто, за церковними правилами, визнавати ПЦУ як канонічну. За чотири дні по тому він так і вчинив. Проти цього рішення виступили четверо із вісімнадцяти членів Священного синоду ПЦК, себто майже всі підтримали це рішення.

Отже, після одержання Томосу про автокефалію 6 січня 2019 року Православну церкву України, крім Вселенського Патріархату, визнали Православна церква Греції, Олександрійський Патріархат і Церква Кіпру. Всього перелік канонічних Православних церков (диптих) візантійської традиції налічує п'ятнадцять позицій – ми п'ятнадцять. Тобто ПЦУ тепер визнає вже третина диптиха.

Помісні церкви світового православ'я мають дуже різну кількість священнослужителів, мирян, храмів, монастирів, дуже різну історію й територію служіння. Так, Олександрійський патріархат окормлює духовно всіх наших одновірців Африканського континенту, а, наприклад, Польська православна церква об'єднує всього 230 парафій. Однак кожна – має рівний з іншими голос у всеправославних справах.

Проте голос ПЦК особливо важливий тому, що з усіх п'ятнадцяти лише чотири Церкви – Вселенський та Олександрійський Патріархати, Антіохійська і Єрусалимська – є автокефаліями ще апостольських часів та епохи Вселенських соборів, тобто найдавні-

шими. Церкву Кіпру заснував у 47 році апостол Варнава, автокефальною вона стала в 431 році.

Церква ця нині діє у Республіці Кіпр (північна частина якої окупована Туреччиною, майже всі християни звідти виїхали). Вона налічує: понад 500 храмів, дев'ять монастирів, 19 єпископів, понад пів мільйона мирян (трохи не всі – греки-кіпріоти; на острові живе чимало й турків- і вірмен-кіпріотів).

Тож, як бачимо, дещо пригальмований процес визнання ПЦУ з боку інших помісних Церков поновився. Надіємося, що це стане спонукою для тих православних українців, котрі ще залишаються в Московському Патріархаті, й возз'єднання з ПЦУ поновиться теж.

Адже, як зазначено в недавньому документі, підписаному Вселенським патріархом, «нова автокефальна церква України є єдиною канонічною Православною церквою на території української держави, та Блаженніший Митрополит Київський і всієї України має бути визнаний її канонічним Предстоятелем... В дусі пастирської чуйності, ми тимчасово терпимо існування українських ієрархів під Росією не як місцевих правлячих єпископів, а лише як титулярних або тих, що перебувають (мають резиденцію) в Україні, ієрархів, згідно з каноном 8 І Нікейського собору, сподіваючись, що, волею Божою, вони незабаром об'єднаються з помісною Церквою. З цієї причини Його Високкопреосвященство Онуфрій вже не розглядається як канонічний митрополит Київський, але як ієрарх, що проживає в Києві... З цими думками ми молимося Святому Духові, Утішителю, Який завжди зцілює Божою благодаттю немічне і доповнює те, чого не вистачає, зближує всіх ієрархів, духовенство і боголюбивих людей в Україні до єдності...»

Віктор ГРЕБЕНЮК

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ – НА ВОЛИНІ	ЧИТАЙТЕ Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.	ДИВІТЬСЯ Передача «Духовна абетка»: субота, 20.30; повтор у неділю о 16 год., середу – о 7 год. «12 канал»	СЛУХАЙТЕ Передача «Благо»: неділя, 7.30, субота, 7.30, ФМ-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).	ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ Сайт pravoslavivolyuni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.
--	--	--	---	--

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Свідчення про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Православної церкви України (Волинська духовна консисторія)
Друк – ПРАТ «Волинська друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 710-301. Зам. № 118 Наклад 1560 пр. Передплатний індекс 91241.

РЕДАКЦІЯ
Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Микола ВОЛОШИН (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1
volynkonsystoria@ukr.net
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10:00–16:00, обідня перерва – 13:00–14:00

КЕРУЮЧИЙ ЕПАРХІЄЮ
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел./факс (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віцеканцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) info@sluzhba@ukr.net
Сайт – pravoslavivolyuni.org.ua
info@pravoslavivolyuni.org.ua

Пресслужба (співпраця зі ЗМІ) – пресекретар протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68 Pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіяльні відомості». Hazeta.vyev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор диякон Сергій ПАНАЩУК
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО. Тел. (095) 126-40-77. Blah@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97 kljuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК. Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА
Голова – протоієрей Андрій МОВЧАНЮК. Тел. (050) 661-12-46, garasd100@gmail.com

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79
Уповноважений єпархії у справах сім'ї – протоієрей Василь КЛОЧАК. Моб. (066) 571-75-27, (097) 180-20-43

ОСВЯЧЕНО ХРАМ ВНУ

20 жовтня відбулося освячення церкви Святої Софії – Премудрості Божої, що при Волинському національному університеті ім. Лесі Українки (Луцьк, вул. Потапова: між бібліотекою та лабораторним корпусом ВНУ і школою № 9).

Чин освяти й першу Божественну літургію очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Із ним співслужили: єпископ Херсонський і Каховський Борис, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, настоятель протоієрей Віктор Пушко, інші священнослужителі. Молилися з ними керівники, викладачі, студенти вишу, очільники будівельних організацій, жертводавці та чимало інших вірян.

У проповіді преосвященний Борис наголосив: це храм, зокрема, корпорації «тих, хто навчає, і тих, хто навчається» світських наук. Але в храмі вся «корпорація» християн – брати й сестри во Христі. Саме вони, як сказано в Біблії, «каміння живе» нерукотворного храму – Церкви Христової. Тому важливо, щоб їхні молитви наповнювали новозведеної храм рукотворний. Тут можна просити в Бога за перескладання того чи того життєвого іспиту, і Він завжди допоможе.

В архієпископському слові високопреосвященний Михаїл зазначив: нині, в умовах пандемії, маємо закриті обличчя, але відкриті уста, що славлять Господа. А з Творцем треба говорити лицем до лица, з відкритим серцем. Божий дім у студмістечку має стати місцем саме такої розмови.

Ректор університету Анатолій Цьось висловив переконання, що сучасний вуз повинен мати релігійний складник, і подякував усім, хто був причетним до цієї великої справи.

Співав архієрейський хор «Оранта» (його головного регента заслуженого діяча мистецтва Василя Мойсіюка по закінченні служби ректор нагородив золотим нагрудним знаком ВНУ). Від усієї університетської спільноти А. Цьось подарував храму Євангеліє та ікону, створену студентами факультету культури і мистецтва.

Нагадаємо передісторію цього торжества.

18 лютого 2001 року в університетській газеті «Луцьк молодий» надрукували редакційний матеріал «Чи буде храм у ВДУ?» В замітці, зокрема, зазначалося: «...Чи потрібна своя церква в університеті? Якої конфесії? Якого патріархату? Аудиторія, переобладнана під капличку, чи повноцінний храм?.. Хто мав би бути духовним наставником інтелектуалів?»

Тодішній ректор Іван Олексюк зацікавився ідеєю, виніс її на обговорення колегіальних органів ВДУ. Тривала дискусія завершилася тим, що органи державної влади зареєстрували громаду УПЦ КП у Волинському державному університеті ім. Лесі Українки. Вчена рада, вже очолювана ректором Ігорем Коцаном, виділила землю в студентському містечку для будівництва храму. Його вирішили назвати так: Святої Софії – Премудрості Божої. Адже в університеті навчаються насамперед «людської премудрості», а вона без Премудрості Божої призводить, як ми знаємо, до вкрай негативних наслідків.

19 травня 2007 року, коли відзначали день університету, а також День Європи і День науки, єпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив хреста на місці зведення церкви. У проповіді владика, зокрема, сказав: «Ми радіємо цьому дню, який дарував нам Господь. Радіємо і Дню Європи. Але до Євросоюзу ми маємо ввійти як самобутні, як духовно звершені, щоб не розгубитися, не

розчинитися, а це можливо лише через віру в Бога, через воцерковлення. Тож прекрасно, що у вашому навчальному закладі не просто йдуть у ногу з часом, а й випереджають час». Архієрей наголосив, що університетська церква буде відкрита для всіх, тобто діятиме і як міський парафіяльний храм.

У вітальному слові Ігор Коцан тоді зазначив: «Справжня наука і справжня релігія – не вороги, а співробітники на ниві облаштування земного життя та, наскільки це можливо, пізнання Божої Премудрості. На превеликий жаль, сучасна Європа швидко дехристиянізується, тож місія українців – внести у наш континент дух нової євангелізації. Для цього ми й самі повинні перейнятися Духом Господньої Премудрості».

Невдовзі було відкрито рахунок для збору пожертв. В університеті провели ряд благодійних заходів – віденські бали, концерти, аукціони, кошти від яких спрямували на будову церкви. Чимало охочих підтримати добру справу грошима виявилось серед працівників

і студентів ВНУ, інших небайдужих. Від початкових робіт і до завершального етапу оздоблення інтер'єру активно долучилися жертводавці Сергій Мостенець і Дмитро Мельник.

Прикметна обставина: одне із засідань ректорату розпочалося тим, що архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив перші ікони для храму. Їх створив знаний у нашому краї митець Яків Бессараб коштом члена наглядової ради університету Василя Токарського.

11 вересня 2013 року вже митрополит Михаїл освятив наріжний камінь і заклав капсулу в фундамент майбутньої церкви. У відправі взяли участь Ігор Коцан із представниками професорсько-викладацького складу і студентства. Архієпископ тоді підкреслив: «Це храм для молоді, для тих людей, які пізнають закони матеріальні. Храм сприятиме пізнаванню законів духовних, щоб у цій гармонії пізнання світу – законів матеріальних і духовних – мали можливість формувати гарне майбутнє нашої незалежної України». Керуючий єпархією висловив тоді вдячність відомим благодійникам Віктору й Ігореві Чорнухам за значну матеріальну підтримку в спорудженні Божого дому.

18 листопада 2015 року високопреосвященний Михаїл у такій же урочистій обстановці відправив чин освячення хреста для поставлення його на бані церкви.

Але в університеті душпастирську роботу розгорнули не ждучи завершення будівництва храму. З 2005 року настоятелем громади і капеланом вузу став протоієрей Михайло Бучак, із 2009-го – протоієрей Віктор Михалевич. Панотці працювали не тільки над організаційними питаннями, а й проводили численні зустрічі зі студентами тощо. До речі, о. Михайла цими днями нагороджено золотим нагрудним знаком ВНУ.

За оригінальним проектом храм розмальовує член Спілки художників України Ярослав Жупанюк. Він та Олексій Назаров і Василь Бочкай – автори високомистецького іконостаса.

Новий ректор університету Анатолій Цьось також надає великого значення духовній складовій виховного процесу, тож надіємося, що храм стане справжнім осередком релігійної культури.

Служби тут відбуваються щонеділі та щосвята: сповідь і молебень – о 9 год, літургія – о 10-й. Церква відкрита не тільки для студентів і викладачів університету, а для всіх вірян, зокрема, які живуть у навколишніх будинках.

Віктор ГРЕБЕНЮК

ПІДСУМКИ

ЄПАРХІЯ ВІДЗНАЧИЛА 20-ЛІТТЯ АРХІЄРЕЙСЬКОЇ ВИСВЯТИ

єпархія стала однією з найбільших і найпотужніших в Україні. Відбулися позитивні зміни в організації та розвитку, налагоджено церковну дисципліну.

За словами о. Миколи, митрополит проявив себе здібним будівничим: зведено новий навчальний корпус волинської духовної школи, яка отримала статус академії, проводиться комплексна реставрація луцького Свято-Троїцького собору та триває благоустрій його території.

«За 16 років Вашого служіння на Волині зареєстровано 143 нових парафії, освячено 112 збудованих храмів, – підкреслив канцлер. – Сьогодні наша єпархія нараховує 305 парафій, об'єднаних у 14 деканатів, в яких служать 232 священнослужителі, діють шість монастирів».

Архієрей завжди займає активну державницьку, патріотичну позицію. Духовно і матеріально підтримував Помаранчеву революцію, Євромайдан, Збройні сили України у протистоянні російському агре-

сорові. Велика заслуга митрополита Михаїла і в тому, що сьогодні в Україні маємо свою визнану помісну Православну церкву.

Протоієрей Микола Цап також нагадав, що владика останнім часом багато проявляє себе в науковій сфері: захистив кандидатську дисертацію у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки та став почесним доктором Луцького національного технічного університету.

Від ієрархів з вітанням зверну-

ся архієпископ Симеон, який тепло поздоровив волинського духовно-керманця із ювілейною датою високого служіння.

У свою чергу митрополит Михаїл подякував за привітання та попросив у Бога – благословення, підтримки – від священнослужителів і мирян, аби й надалі здійснювати всі задуми на благо Православної церкви України.

Ілля САЙ

Світлина інформаційної служби єпархії

22 жовтня, в день ювілею своєї єпископської хіротонії, митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну літургію та подячний молебень у нижньому храмі кафедрального собору Святої Трійці.

Разом із керуючим єпархією молилися архієпископ Дніпровський і Криворізький Симеон, єпископ Ужгородський і Закарпатський Варсонофій, канцлер протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської ака-

демії протоієрей Володимир Вакін, благочинні та інше духовенство, зокрема, з інших єпархій.

Під час літургії високопреосвященний Михаїл рукоположив у сан пресвітера викладача ВПБА диякона Дениса Ключовського, а випускника академії Олексія Давидюка – у дияконський сан.

Із вітальним адресом від Волинської єпархії виступив канцлер. Він відзначив, що протягом цих років під архієпископським керівництвом владика Михаїла наша